

Hồi Thử Hai Mười Chín

**TẤN HUỆ CÔNG BẮT GIẾT NGƯỜI TRUNG
QUẢN DI NGÔ TRỖI TRẦN VIỆC NƯỚC**

Cử ý của Lý Khắc là đón Trùng Nhĩ về nối ngôi, nhưng Trùng Nhĩ lại chối từ không chịu nhận, mà Di Ngô thì khẩn lễ để xin về, cho nên Lý Khắc bắt đắc dĩ cũng phải theo ý mọi người mà lập Di Ngô, tức là Tấn Huệ Công. Ai ngờ khi Tấn Huệ Công đã được nối ngôi, những ruộng đất hẹn cho khi trước, Lý Khắc chẳng được gì cả mà Huệ Công lại tin dùng bọn Lã Di Sinh và Khước Nhuế, còn bao nhiêu các quan cựu thần khác đều không coi ra gì. Lý Khắc đã có ý không phục, đến lúc khuyên Huệ Công nộp đất cho Tấn, cũng là vì việc nước mà nói, thì lại bị bọn Khước Nhuế cho là có ý riêng, bởi vậy Lý Khắc vẫn tức giận mà không dám nói ra. Ở triều ra về, nét mặt Lý Khắc còn hầm hầm. Sau, Phi trịnh Phủ phụng mệnh đi sứ nước Tấn, bọn Khước Nhuế sợ có thông mưu với Lý Khắc, liền sai người dò la ý tứ. Phi Trịnh Phủ cũng sợ Khước Nhuế sai người dò thám, bèn không từ biệt Lý Khắc mà đi ngay. Khi Lý Khắc sai người mời Phi Trịnh Phủ sang để nói chuyện thì Phi Trịnh phủ đã ra khỏi cửa thành rồi, Lý Khắc đi theo không kịp, lại phải trở về. Có người báo tin cho Khước Nhuế biết. Khước Nhuế vào nói với Huệ Công rằng:

– Lý Khắc thấy chúa công tức quyền của hắn, lại không cho ruộng Phần Dương, nên sinh lòng oán vọng. Nay nghe tin Phi Trịnh Phủ sang sứ nước Tấn, lại thân hành đi đuổi theo, tất là cơ mưu làm phản. Và Lý Khắc vẫn muốn lập Trùng Nhĩ, chứ không muốn lập chúa công, nếu bây giờ hắn thông mưu với Trùng Nhĩ thì ta khó lòng mà giữ nổi, chi bằng chúa công bắt tội hắn chết, để khỏi di họa về sau.

Huệ Công nói:

– Lý Khắc có công với ta, bây giờ nói làm sao mà xử tử hắn được?

Khước Nhuế nói:

– Lý Khắc giết Hề Tề và Trác Tử, lại giết quan đại thần là Tuân Tức, kể tội thì đáng giết lắm, còn cái công đón chúa công về nước, chẳng qua là một cái ơn riêng, nếu chúa công không vì ơn riêng mà bỏ nghĩa lớn thì tôi xin phụng mệnh đến giết Lý Khắc.

Tấn Huệ Công cho đi. Khước Nhuế đến nhà Lý Khắc, bảo Lý Khắc rằng:

– Chúa công sai tôi đến nói cho ngài biết: nếu không có ngài thì chúa công không được về nối ngôi, công ấy không bao giờ chúa công dám quên, nhưng ngài đã giết hai vua và một quan đại thần thì chúa công cũng không dám vì ơn riêng ấy mà bỏ nghĩa lớn, xin ngài tự liệu lấy

Lý Khắc nói:

– Không có người bị giết thì sao chúa công lên nối ngôi được! Muốn bắt tội người ta thì thiếu gì lẽ, tôi đã hiểu ý rồi!

Khước Nhuế lại cố bức mãi. Lý Khắc bèn rút gươm nhảy lên mà kêu to:

– Trời ơi, có thấu cho ta? Ta còn mặt mũi nào mà trông thấy Tuân Tức Ở dưới đất nữa?

Nói xong, liền đâm cổ mà chết. Tấn Huệ Công giết Lý Khắc rồi, các quan có nhiều người không phục, bọn Cung Hoa, Giả Hoa và Chuy Suyễn đều oán giận. Huệ Công muốn giết tất cả. Khước Nhuế nói:

– Phi Trịnh Phủ còn đang ở nước ngoài mà ta giết nhiều người quá thì sợ hấn sinh nghi, âu là chúa công hãy chịu ỉn nhẫn đã.

Huệ Công nói:

– Mục Cơ nước Tần có dặn ta phải hậu đãi Giả Quân và cho hết các công tử về, nhà ngươi nghĩ thế nào?

Khước Nhuế nói:

– Các công tử ai chả muốn tranh ngôi, chớ nên cho về, còn việc hậu đãi Giả Quân để báo ơn Mục Cơ thì nên làm lắm.

Huệ Công liền vào yết kiến Giả Quân. Bấy giờ Giả Quân nhan sắc hãy còn xuân, Huệ Công trông thấy bỗng động lòng dâm dục, bảo Giả Quân rằng:

– Mục Cơ có dặn ta cùng với quý nhân giao hoan, vậy quý nhân không nên từ chối.

Nói xong, liền đứng dậy ôm lấy Giả Quân. Các cung nhân trông thấy, đều buồn cười mà tránh đi cả. Giả Quân sợ uy Huệ Công, bất đắc dĩ phải nghe lời. Khi việc đã xong Giả Quân ứa hai hàng nước mắt nói với Huệ Công rằng:

– Thiếp trước hầu tiên quân mà nay lại thất thân với chúa công, thân thiếp không đáng kể, nhưng xin chúa công vì thế tử Thân Sinh ngày xưa mà giải tình oan khuất, để Mục Cơ được bằng lòng.

Tấn Huệ Công nói:

– Hề Tề và Trác Tử bị giết thì tình oan của Thân Sinh đã giải được rồi?

Giả Quân nói:

– Thi thể Thân Sinh còn chôn tạm ở Khúc Ốc, xin chúa công cho làm lễ cải táng, khiến cho hồn oan được yên, đó cũng là một điều ước mong của người trong nước.

Tấn Huệ Công sai em Khước Nhuế là Khước Khuất sang đất Khúc Ốc để cải táng cho Thân Sinh, lại sai Hồ Đột đến làm lễ tế trước mộ. Khi đào lên thì thi thể Thân Sinh vẫn còn nguyên như lúc sống, nhưng mùi thối xông ra không thể nào

chịu được. Quân sĩ đều bưng mũi buồn nôn, không làm gì được nữa, Khước Khuất bên thấp hương khẩn rằng:

– Thế tử lúc sống là người trong sạch, sao lúc chết lại làm ra hôi hám như vậy, xin thế tử chớ khiến quân sĩ phải kinh sợ.

Khước Khuất khẩn xong, bao nhiêu mùi hôi mất hết, lại có mùi hương ngào ngạt. Quân sĩ bèn thu liệm rồi cải táng. Người đất Khúc Ốc kéo nhau đi đưa tất cả, ai cũng ứa nước mắt thương khóc. Đến ngày thứ ba, Hồ Đột đem lễ vật đến tế, tế xong, sắp sửa trở về, bỗng có một toán quân sĩ kéo đến xe ngựa đông lắm. Hồ Đột không biết là quân ở đâu, vội vàng tránh ra một bên, bỗng thấy một người đầu râu tóc bạc, mũ cao áo dài trên xe bước xuống, đến trước mặt Hồ Đột mà bảo rằng:

– Thế tử muốn mời ngài lại để nói chuyện.

Hồ Đột nhìn xem ai thì ra quan thái phó là Đỗ Nguyên Khoản. Trong khi hoảng hốt, Hồ Đột cũng quên mất là Thân Sinh đã chết rồi, mới hỏi lại rằng:

– Thế tử đâu?

Đỗ Nguyên Khoản bèn trở vào xe sau mà bảo rằng:

– Xe thế tử đó.

Hồ Đột bèn đi đến trước xe, thấy thế tử Thân Sinh đội mũ đeo gươm, hệt như lúc sống. Thân Sinh sai người dắt Hồ Đột lên ngồi xe, rồi bảo rằng:

– Ngài còn nhớ đến tôi chăng?

Hồ Đột ứa nước mắt mà đáp rằng:

– Thế tử bị oan, dẫu người qua đường cũng phải thương xót, huống chi Hồ Đột này, khi nào lại quên được!

Thân Sinh nói:

– Đức Ngọc Hoàng thượng đế thương tôi là người nhân hiếu, cho tôi làm chủ đất Khúc Ốc này. Di Ngô xử với Giả Quân rất vô lễ, tôi ghét nó mà toan làm cho nó không cải táng được, nay vua nước Tần là người hiền, tôi muốn đem nước Tấn cho Tần, để người nước Tần giữ việc cúng tế tôi về sau, ngài nghĩ có nên không?

Hồ Đột nói:

– Thế tử ghét vua nước Tấn bây giờ, nhưng dân nước Tấn có tội gì? Vả tiên quân ngày xưa có tội gì, mà thế tử lại muốn bỏ người cùng họ mà đi cầu người khác họ giữ việc cúng tế. Như vậy tôi e rằng sẽ trái mất cái đạo nhân hiếu đó?

Thân Sinh nói:

– Ngài nói cũng phải, nhưng tôi đã tâu với Ngọc Hoàng thượng đế rồi! Để tôi sẽ tâu lại, có thể trong bảy ngày nữa tôi sẽ mượn mồm một người thầy đồng mà báo cho ngài biết.

Đỗ Nguyên Khoản đứng dưới xe, gọi Hồ Đột mà bảo rằng:

– Thôi, ngài nên trở về!

Nói xong, liền giơ tay dắt Hồ Đột xuống xe, Hồ Đột vấp chân, ngã lăn xuống đất, giật mình tỉnh dậy, té ra đang nằm ở nhà quán xá, liền hỏi người hầu xung quanh rằng:

– Sao ta lại ở đây?

Người xung quanh nói:

– Khi tể vừa xong thì ngài ngã xuống, gọi mãi không tỉnh, chúng tôi phải vục lên xe rồi đem ngài về đây.

Hồ Đột biết là mình nằm mộng, có ý lấy làm lạ, nhưng không nói cho ai biết, giả cách kêu một nhọc, nghỉ lại nhà quán xá. Được bảy ngày, bỗng có một người thầy đồng xin vào yết kiến. Hồ Đột sai đuổi hết người xung quanh rồi cho vào. Người thầy đồng nói:

– Thế tử Thân Sinh bảo tôi nói lại để ngài biết rằng thế tử đã tâu với Ngọc Hoàng thượng đế, Ngọc Hoàng thượng đế sẽ chỉ trị tội một mình hấn mà thôi, không hại gì đến nước Tấn cả.

Hồ Đột giả cách không hiểu, hỏi lại rằng:

– Trị tội một mình hấn là ai?

Người thầy đồng nói:

– Tôi chỉ biết nói thế thôi, còn không biết việc gì hết.

Hồ Đột sai đem tiền bạc thưởng cho người thầy đồng rồi dặn không được nói cho ai biết. Hồ Đột về nước, nói chuyện với con Phi Trịnh Phủ là Phi Báo. Phi Báo nói:

– Chúa công làm nhiều điều trái lẽ, tất không an toàn được, có lẽ nước Tấn lại về tay Trùng Nhĩ mà thôi.

Phi Trịnh Phủ cùng với quan đại phu nước Tấn là Lãnh Chi trở về nước Tấn, mới về đến ngoài cõi đã nghe tin Lý Khắc bị giết. Phi Trịnh Phủ trong lòng nghi hoặc, toan quay sang nước Tần, nhưng lại nghĩ đến con là Phi Báo hiện đang ở nhà, nếu mình bỏ trốn thì tất con bị hại, bởi vậy còn trù trừ chưa quyết. Bỗng gặp quan đại phu là Cung Hoa, Phi Trịnh Phủ mới hỏi chuyện Lý Khắc. Cung Hoa bèn kể lại đầu đuôi một lượt. Phi Trịnh Phủ hỏi:

– Bây giờ tôi có nên về không?

Cung Hoa nói:

– Những người cùng lòng với Lý Khắc còn nhiều, Cung Hoa này cũng là một người trong số đó. Nay chúa công chỉ giết một mình Lý Khắc, còn không bắt liên lụy đến ai cả, huống chi ngài hiện đang đi sứ nước Tần, tôi thiết tưởng cứ nên làm như người không biết là hơn, bằng nay sợ mà không về thì thành ra lại tự thú là người có tội.

Phi Trịnh Phủ nghe lời, liền trở về nước Tấn, đưa Lãnh Chi vào yết kiến chúa công. Lãnh Chi dâng các đồ lễ vật, rồi đệ trình từ thư. Huệ công mở ra xem. Trong thư đại lược nói rằng:

Nước Tấn và nước Tần, hai nước vốn là thân thuộc với nhau thì đất của nước Tấn cũng như của nước Tần. Các quan đại phu nước Tấn không chịu nộp đất, cũng là trung với nước mình, có đâu tôi lại tham muốn mà bỏ mất cái bụng tốt của các quan đại phu, nhưng tôi có một việc biên giới, muốn cùng hội nghị với quan đại phu Lã Di Sinh và quan đại phu Khước Nhuế. Xin mời sang ngay, kéo tôi mong đợi.

Cuối thư lại có viết một câu: “Nay xin trả lại tờ ước thư ngày trước.”

Tấn Huệ Công là người thiếu cận, thấy lễ vật của nước Tần rất hậu và tờ ước thư của mình xin nộp đất ngày trước cũng được trả lại, trong lòng mừng lắm, toan sai Lã Di Sinh và Khước Nhuế sang tạ ơn nước Tần. Khước Nhuế nói riêng với Lã Di Sinh rằng:

– Nước Tần cho sứ đến, không phải vì lòng tốt. Của nhiều nói ngọt như vậy, tất là có ý muốn lừa ta. Chúng ta sang đến nơi, không khéo Tần sẽ bắt hiếp chúng ta phải nộp đất.

Lã Di Sinh nói:

– Tôi cũng cho rằng người nước Tần không có lòng tốt với ta đến như thế? Đó tất là Phi Trịnh Phủ nghe tin Lý Khắc bị giết, sợ không khỏi tội, mới lập mưu với người nước Tần, muốn cho họ giết chúng ta, để hấn nổi loạn.

Khước Nhuế nói:

– Phi Trịnh Phủ cùng với Lý Khắc nguyên vẫn là cùng cánh. Lý Khắc bị giết, Phi Trịnh Phủ tài nào không sợ, ngài nói phải đó! Nay trong số các triều thần thì người vây cánh của Lý Khắc và Phi Trịnh Phủ đến một nửa, nếu Phi Trịnh Phủ có lòng nào, tất nhiên nhiều người theo với hấn, chi bằng ta hãy bảo sứ nước Tần về trước, để ta sẽ dò xét xem.

Lã Di Sinh khen phải, liền vào nói với Huệ Công, hãy bảo Lãnh Chi về nước Tần trước, rồi sẽ cho Lã Di Sinh và Khước Nhuế sang sau. Lã Di Sinh và Khước Nhuế sai người tâm phúc ngày đêm chực ở cửa nhà Phi Trịnh Phủ để dò thám. Phi Trịnh Phủ thấy Lã Di Sinh và Khước Nhuế không sang Tần, liền mật cho triệu bọn Kỳ Cử, Cung Hoa, Giả Hoa và Chuy Suyễn, đêm hôm ấy đến nhà để hội họp. Quân thám tử về báo với Khước Nhuế. Khước Nhuế tức khắc cùng Lã Di Sinh thương nghị, sai người gọi Đồ Ngạn Di đến, bảo rằng:

– Tai vạ nhà người sắp đến nơi, nhà người có biết không?

Đồ Ngạn Di giật mình kinh sợ mà hỏi rằng:

– Tôi làm gì nên vạ?

Khước Nhuế nói:

– Nhà người ngày trước giúp Lý Khắc giết Hề Tề và Trác Tử, nay Lý Khắc đã bị giết, chúa công lại sắp giết cả nhà người. Chúng ta thấy nhà người có cái công đón lập chúa công, không nỡ để cho nhà người bị giết, vậy nên chúng ta bảo cho mà biết.

Đồ Ngạn Di vừa khóc vừa nói:

– Tôi chỉ là một kẻ vũ phu, bị người ta sai khiến, nào có biết thế là nên tội đâu! Xin ngài làm ơn cứu cho.

Khước Nhuế nói:

– Chúa công giận lắm, không thể xin được! Nay chỉ có một kế này, may ra thoát khỏi được chăng?

Đồ Ngạn Di liền quỳ xuống hỏi kế. Khước Nhuế vội vàng đỡ dậy và bảo rằng:

– Nay Phi Trịnh Phủ cùng một bè cánh với Lý Khắc, đang cùng các quan đại phu mưu định giết chúa công mà đón Trùng Nhĩ về nối ngôi. Nhà người giả cách sợ tội đến thông mưu với Phi Trịnh Phủ, khi đã dò được thực tình rồi thì ra mà thú, rồi ta tâu với chúa công lấy ba mươi vạn mẫu ruộng ở đất Phụ Quỷ ngày trước đã hẹn cho Phi Trịnh Phủ mà cho nhà người, lại thăng chức để đền công cho nhà người, thì nhà người còn lo gì tội nữa!

Đồ Ngạn Di mừng nói rằng:

– Nếu vậy thì thật là ngài cải tử hoàn sinh cho tôi đó, tôi xin vâng lời, chỉ hiềm một nỗi tôi nói năng vụng lắm thì biết làm thế nào?.

Lã Di Sinh nói:

– Để ta dạy cho nhà người...

Nói xong, liền nghĩ sẵn câu hỏi và câu trả lời, để cho Đồ Ngạn Di học thuộc. Đêm hôm ấy, Đồ Ngạn Di đến gõ cửa Phi Trịnh Phủ, nói có việc bí mật muốn vào bàn. Phi Trịnh Phủ chối từ là đang say rượu nằm ngủ, không ra tiếp kiến. Đồ Ngạn Di đứng đợi, mãi đến canh khuya cũng không trở về. Phi Trịnh Phủ bèn cho gọi vào, Đồ Ngạn Di vào đến nơi, liền quỳ xuống đất mà kêu rằng:

– Xin ngài cứu cho, kéo tôi chết mất?

Phi Trịnh Phủ giật mình liền hỏi. Đồ Ngạn Di nói:

– Chúa công bảo là tôi giúp Lý Khắc giết Tề Hề và Trác Tử, sắp đem chém tôi, xin ngài cứu cho!

Phi Trịnh Phủ nói:

– Nay quyền chính ở tay Lã Di Sinh và Khước Nhuế, sao nhà người không đến mà kêu với hai người ấy?

Đồ Ngạn Di nói:

– Việc này là do mưu của Lã Di Sinh và Khước Nhuế, tôi tiếc rằng không

thể ăn thịt được hai người ấy, kêu với họ thì có ích gì!

Phi Trịnh Phủ còn chưa tin lời, lại hỏi rằng:

– Thế thì nhà người định thế nào?

Đồ Ngạn Di nói:

– Công tử Trùng Nhĩ là người nhân hiếu, trong nước ai cũng muốn tôn lên làm vua, mà vua nước Tần ngày nay đang ghét chúa công ta là người bội ước, cũng muốn lập Trùng Nhĩ. Nếu ngài viết một bức thư, sai tôi đem ra cho Trùng Nhĩ, để Trùng Nhĩ hợp binh nước Tần và nước Dịch, còn đại phu ở trong hợp nhau với người của Thân Sinh ngày xưa mà làm nội ứng. Trước hết hãy chém đầu Lã Di Sinh và Khước Nhuế rồi đuổi chúa công đi mà lập Trùng Nhĩ, chắc hẳn phải nên việc.

Phi Trịnh Phủ nói:

– Nhà người có giữ được một lòng như thế không?

Đồ Ngạn Di liền cắt đầu ngón tay chảy máu ra mà thề rằng:

– Nếu tôi sai lời thì xin chết cả họ.

Phi Trịnh Phủ tin lời, hẹn đến canh ba đêm hôm sau thì lại hội nghị. Đêm hôm sau, Đồ Ngạn Di lại đến thì đã thấy Kỳ Cử, Cung Hoa, Giả Hoa và Chuy Suyễn đầu ở đấy rồi, lại có Thúc Kiên, Lụy Hồ, Đặc Cung và Điền Kỳ bốn người nữa, đều là môn hạ cũ của Thân Sinh cũng với Phi Trịnh Phủ và Đồ Ngạn Di, cả thấy mười người, cùng nhau quệt máu ăn thề để giúp Trùng Nhĩ. Phi Trịnh Phủ bày tiệc thết đãi mọi người uống rượu say, rồi đầu vế đấy cả. Đồ Ngạn Di bèn về báo cho Khước Nhuế biết. Khước Nhuế nói:

– Nhà người nói thề, không có bằng chứng gì cả, làm thế nào lấy được bức thư của Phi Trịnh Phủ thì mới trị tội hẳn được.

Đêm hôm sau, Đồ Ngạn Di lại đến nhà Phi Trịnh Phủ để nhận tờ thư đem cho Trùng Nhĩ. Phi Trịnh Phủ đã viết sẵn sàng rồi, chín người cùng ký tên cả, chỉ thiếu có một mình Đồ Ngạn Di. Đồ Ngạn Di cũng cầm bút ký tên nốt. Phi Trịnh Phủ niêm phong kỹ càng, rồi giao cho Đồ Ngạn Di, dặn Đồ Ngạn Di phải cẩn thận, chớ tiết lộ ra cho ai biết. Đồ Ngạn Di được bức thư, quý như người được của, đem thẳng đến nhà Khước Nhuế. Khước Nhuế xem xong, liền giấu kín Đồ Ngạn Di ở trong nhà, rồi cùng Lã Di Sinh đem bức thư sang thuật lại mọi chuyện cho quốc cữu là Quắc Xạ biết, rồi nói rằng:

– Nếu không trừ ngay thì tất sinh biến loạn.

Đêm hôm ấy, Quắc Xạ vào ngay trong cung, yết kiến Huệ Công, kể hết âm mưu của Phi Trịnh Phủ, lại nói với Huệ Công rằng:

– Sáng mai ra triều, chúa công nên đem bức thư này ra làm chứng cứ mà trị tội đi.

Ngày hôm sau, Huệ Công ra triều. Lã Di Sinh, Khước Nhuế đã sai các võ sĩ phục sẵn ở xung quanh. Huệ Công gọi Phi Trịnh Phủ mà hỏi rằng:

– Ta đã biết nhà ngươi định đuổi ta mà lập Trùng Nhĩ, xin hỏi nhà ngươi là ta có tội gì?

Phi Trịnh Phủ vừa toan biện bạch thì Khước Nhuế chống gươm quát to lên rằng:

– Nhà ngươi sai Đồ Ngạn Di đem thư đưa cho Trùng Nhĩ, may nhờ hồng phúc của chúa công mà ta đón bắt được Đồ Ngạn Di, Đồ Ngạn Di đã thú nhận cả rồi, nhà ngươi còn nói gì nữa?

Huệ Công cầm bức thư ném ra trước án. Lã Di Sinh nhặt lấy, rồi chiếu tên đọc lên, để cho võ sĩ bắt từng người một. Chỉ có Cung Hoa ở nhà, Lã Di Sinh tức khắc sai người đi bắt, còn tám người ở đấy, đều ngơ ngác nhìn nhau, không chối cãi thế nào được. Huệ công truyền đem ra chém. Trong bọn ấy có Giả Hoa kêu rầm lên rằng:

– Năm xưa tôi phụng mệnh tiên quân đi đánh chúa công, có cái ơn tha cho chúa công đi trốn, xin chúa công nghĩ lại.

Lã Di Sinh nói:

– Ngày trước nhà ngươi làm tôi tiên quân mà tư tình với chúa công. Ngày nay nhà ngươi làm tôi chúa công lại tư tình với Trùng Nhĩ, thế là một đứa tiểu nhân phản phúc, càng nên giết lắm.

Giả Hoa không nói thế nào được nữa. Tám người đều chết chém. Cung Hoa ở nhà, nghe tin bọn Phi Trịnh Phủ bị giết, toan tức khắc vào triều để xin nhận tội. Em là Cung Tứ can rằng:

– Vào thì tất chết, chẳng thà trốn đi còn hơn?

Cung Hoa nói:

– Ngày trước ta bảo Phi Trịnh Phủ cứ về, để đến nỗi Phi Trịnh Phủ chết, nay ta sống lấy một mình thì sao gọi là trượng phu được? Ta không phải là không muốn sống nhưng ta không nỡ phụ lòng Phi Trịnh Phủ!

Nói xong, không đợi cho người đến bắt, tức khắc vào thẳng ngay trong triều để xin chịu tội. Tấn Huệ Công cũng sai đem chém. Phi Báo nghe tin cha là Phi Trịnh Phủ bị giết, tức khắc trốn sang nước Tần. Huệ Công muốn giết cả họ những người trong bọn Lý Khắc và Phi Trịnh Phủ, Khước Nhuế nói:

– Trị tội người ta, không bắt đến vợ con, đó là phép đời xưa. Nay bọn phản nghịch đã bị giết, thế cũng đủ làm gương cho kẻ khác rồi, cần gì phải giết lắm, cho người ta kinh hãi.

Huệ Công mới tha cho các họ, rồi thăng Đồ Ngạn Di làm trung đại phu, thưởng cho mười vạn mẫu ruộng đất Phụ Quy.

Phi Báo đến nước Tần, vào yết kiến Tần Mục Công, phục xuống đất mà khóc. Tần Mục Công hỏi, Phi Báo đem chuyện với Mục Công nên đem quân sang đánh Tấn. Mục Công hội các quan thương nghị. Kiên Thúc nói:

– Vì lời nói của Phi Báo mà sang đánh Tấn, là giúp bề tôi mà đánh vua, sao cho phải nghĩa!

Bá Lý Hề nói:

– Nếu dân không phục thì tất sinh biến, chúa công nên đợi cho Tấn sinh biến, rồi sẽ sang đánh..

Mục Công nói:

– Ta cũng lấy làm ngại lắm, trong một lúc mà giết đến chín quan đại phu, nếu không được lòng dân tin phục thì sao làm thế được? Huống chi ta sang đánh mà không có nội ứng thì đánh làm sao nổi?

Phi Báo liền ở lại, làm quan đại phu nước Tần. Bấy giờ vương tử Đái nhà Chu sai người xui nước Nhung ở Y Lặc đem quân vào đánh kinh sư để định ở trong làm nội ứng. Chu Tương Vương sai người cấp báo với chư hầu. Tần Mục Công và Tấn Huệ Công đem quân đến cứu. Quân Nhung nghe tin chư hầu đến cứu, liền đốt phá cửa đông rồi kéo nhau về. Tấn Huệ Công trông thấy Tần Mục Công, có ý thẹn thùng. Tấn Huệ Công lại tiếp được từ mật thư của Mục Cơ kể tội mình vô lễ với Giả Quân, và không cho các công tử về nước, lại bảo nên hối lỗi ngay đi, bởi vậy Tấn Huệ Công có ý nghi Tần Mục Công, vội vàng rút quân về nước. Phi Báo bèn xui Tần Mục Công đánh lên vào quân nước Tấn. Tần Mục Công nói:

– Nay nước Tấn vì việc cứu nhà Chu mà đến đây, ta đâu có thù riêng, cũng không nên đánh vội.

Nói xong liền rút quân về. Tề Hoàn Công cũng sai Quản Di Ngô đem quân cứu nhà Chu, nghe tin quân Nhung đã rút về rồi, bèn sai người sang trách vua nước Nhung. Vua Nhung sợ uy thế Tề, sai người sang xin lỗi rằng:

– Chúng tôi có dám xâm phạm kinh sư đâu, chỉ vì vương tử Đái xui chúng tôi làm vậy.

Chu Tương Vương mới đuổi vương tử Đái. Vương tử Đái chạy sang nước Tề. Mùa đông năm ấy, Quản Di Ngô đau nặng. Tề Hoàn Công đến hỏi thăm, trông thấy Quản Di Ngô gầy lắm, mới cầm tay mà bảo rằng:

– Trọng phụ đau nặng lắm, bất hạnh mà có thế nào thì tôi biết giao quyền chính cho ai được?

Bấy giờ Ninh Thích và Tân Tu Vô cũng đều mất cả rồi, Quản Di Ngô thở dài mà than rằng:

– Tiếc thay cho Ninh Thích!

Tề Hoàn Công nói:

– Trừ Ninh Thích ra, không còn ai nữa hay sao? Ta muốn giao quyền chính cho Bảo Thúc Nha, trọng phụ nghĩa thế nào?

Quản Di Ngô nói:

– Bảo Thúc Nha là người quân tử, nhưng không có tài chính trị, hay phân biệt thiện ác quá, yêu điều thiện thì phải, chứ ghét điều ác quá thì không được! Bảo Thúc Nha thấy ai có điều ác gì thì suốt đời không quên, đó cũng là một điều dở.

Hoàn Công nói:

– Thấp Bằng thế nào?

Quản Di Ngô nói:

– Thấp Bằng là người không lấy điều hỏi kẻ dưới làm xấu hổ, lúc nào cũng lo nghĩ đến việc nước, có thể dùng được.

Nói xong, lại thở dài mà than rằng:

– Trời sinh Thấp Bằng, khác nào như cái lưỡi của tôi, nay tôi đã chết thì cái lưỡi cũng không sống được. Tôi e rằng chúa công dùng Thấp Bằng cũng chẳng được bao lâu!

Hoàn Công nói:

– Thế thì Dịch Nha thế nào?

Quản Di Ngô nói:

– Chúa công không hỏi, tôi cũng sắp nói đến. Dịch Nha, Thụ Điều và Khai Phương, ba người ấy quyết không nên gần.

Hoàn Công nói:

– Dịch Nha làm thịt con cho ta ăn, thế là yêu ta hơn yêu con, còn nghi gì nữa?

Quản Di Ngô nói:

– Tình người ta không gì yêu hơn con. Con mình mà nở như thế thì còn nghi gì đến vua!

Hoàn Công nói:

– Thụ Điều tự hoạn mình đi để xin vào hầu ta, thế là yêu ta hơn yêu thân mình, còn nghi gì nữa?

Quản Di Ngô nói:

– Người ta không gì yêu hơn thân. Thân mình mà còn như thế thì còn nghi gì đến vua!

Hoàn Công nói:

– Khai Phương là công tử nước Vệ, bỏ ngôi thế tử mà theo ta, khi cha mẹ

chết, cũng chẳng thiết về, thế là yêu ta hơn yêu mẹ cha, còn nghĩ gì đến vua nữa?

Quản Di Ngô nói:

– Tình người ta không gì thân hơn cha mẹ. Cha mẹ mình mà nỡ như thế thì con nghĩ gì đến vua! Vả lại được phong làm thế tử ai mà chẳng muốn. Nay Khai Phương bỏ ngôi thế tử mà theo chúa công thì tất còn muốn được hơn ngôi thế tử nữa, chúa công chớ nên gần, gần thì tất có ngày sinh loạn.

Hoàn Công nói:

– Ba người ấy theo hầu ta đã lâu lắm, sao ta không thấy Trọng phụ nói đến bao giờ?

Quản Di Ngô nói:

– Tôi không nói ra là muốn chiều ý chúa công. Ví như nước tràn bờ có tôi đứng ra làm bờ đê, thì nước không tràn được, nay bờ đê đã bỏ đi rồi thì khó lòng mà ngăn cho nước khỏi tràn, xin chúa công chớ nên gần bọn ấy.

Tề Hoàn Công nín lặng, rồi cáo từ lui về.

o O o